

Signature of Invigilators

1.

2.

Roll No.

--	--	--	--	--

(In figures as in Admit Card)

COMMERCE

Paper III

Roll No.

(In words)

D/03/17

Name of Areas/Section (if any)

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 200

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll number in the space provided on the top of this page.
2. Write name of your Elective/Section if any.
3. Answer to short answer/essay type questions are to be written in the space provided below each question or after the questions in test booklet itself. No additional sheets are to be used.
4. Read instructions given inside carefully.
5. Last page is attached at the end of the test booklet for rough work.
6. If you write your name or put any special mark on any part of the test booklet which may disclose in any way your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. Use of calculator or any other Electronics Devices are prohibited.
8. There is no negative marking.
9. You should return the test booklet to the invigilator at the end of the examination and should not carry any paper outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

૧. આ પૃષ્ઠના ઉપલા ભાગે આપેલી જગ્યામાં તમારી ક્રમાંક સંખ્યા (રોલ નંબર) લખો.
૨. તમે જે વિકલ્પનો ઉત્તર આપો તેનો સ્પષ્ટ નિર્દેશ કરો.
૩. ટૂંક નોંધ કે નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોના ઉત્તર દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલી જગ્યામાં જ લખો. વધારાના કોઈ કાગળનો ઉપયોગ કરશો નહીં.
૪. અંદર આપેલી સૂચનાઓ ધ્યાનથી વાંચો.
૫. આ ઉત્તરપોથીને અંતે આપેલું પૃષ્ઠ કાચા કામ માટે છે.
૬. આ ઉત્તરપોથીમાં કયાંય પણ તમારી ઓળખ કરાવી દે એવી રીતે તમારું નામ કે કોઈ ચોકકસ નિશાની કરી હશે તો તમે આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક સાબીત થશો.
૭. કેલક્યુલેટર અથવા ઈલેક્ટ્રોનિક્સ સાધનો જેવાનો ઉપયોગ કરવો નહીં.
૮. નકારાત્મક ગુણાંક પદ્ધતિ નથી.
૯. પ્રશ્નપત્ર લખાઈ રહે એટલે આ ઉત્તરપોથી તમારા નિરીક્ષકને આપી દેવી. પરીક્ષાખંડની બહાર કોઈ પણ પ્રશ્નપત્ર લઈ જવું નહીં.

FOR OFFICE USE ONLY Marks Obtained

Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					

Total Marks Obtained.....
Signature of the co-ordinator.....
(Evaluation)

SEAL

1911

1911

[Faint, illegible text covering the majority of the page]

COMMERCE

વાણિજ્ય

PAPER-III

પ્રશ્નપત્ર-III

Note :— This paper consists of two parts, A and B. *All* questions are compulsory.

નોંધ :— આ પ્રશ્નપત્ર બે વિભાગમાં વિભાજિત છે, 'અ' અને 'બ'. બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

PART 'A'

વિભાગ 'અ'

Note :— This part has *ten* short essay type questions of **16** marks each to be answered in about **300** words each.

નોંધ :— આ વિભાગમાં ૧૦ લઘુ નિબંધાત્મક પ્રકારના પ્રશ્નો છે, દરેકના ૧૬ ગુણ છે અને તેના ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખવાના છે.

1. Explain the meaning and elements of business environment.
ઘંઘાના પર્યાવરણનો અર્થ અને ઘટકતત્વો સમજાવો.

Or

અથવા

“Globalisation intends to integrate Indian economy with world economy.”

Comment.

“વૈશ્વીકરણ ભારતીય અર્થતંત્રને વિશ્વ અર્થતંત્ર સાથે સંગઠિત કરવાનો હેતુ રાખે છે.” આલોચના કરો.

Commerce—III

2. State the principle to be followed in regard to valuation of closing stock. Will the application of this principle be changed while valuing year-end stock in consignment business ? Why ? Illustrate your answer.
વર્ષ આખરનાં બંધ સ્ટોકની કિંમત આંકવા માટેના સિદ્ધાંત નોંધો. આડતમાલ વેપારના સંદર્ભમાં આખરમાલ સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન કરતી વખતે આ સિદ્ધાંત બદલાશે ? શા માટે ? યોગ્ય ઉદાહરણ આપો.

Or

અથવા

Do you agree with the view that since an exact replacement of a machine may not be possible, there is no need for providing depreciation ? Why ? State clearly the procedure to be followed in selecting the most suitable method for calculating depreciation.

કોઈ એક યંત્રનું પુનઃસ્થાપન સમાન કે સંપૂર્ણ ધોરણ ન થઈ શકે, આથી તેના પર ઘસારાની જોગવાઈ કરવી જરૂરી નથી. એમ તમે માનો છો ? શા માટે ? ઘસારાની રકમ નક્કી કરવા માટે સૌથી યોગ્ય પદ્ધતિ પસંદ કરતી વખતે કઈ વિધિ કરવી જરૂરી છે તે સ્પષ્ટપણે નોંધો.

3. Short-run average cost curve is 'U'-shaped. Explain with examples and diagrams.

ટૂંકા ગાળાનો સરેરાશ ખર્ચ વક્ર યુ-આકારનો હોય છે. ઉદાહરણ અને આકૃતિ સાથે સમજાવો.

Or

અથવા

What do you understand by penetrating pricing ? What conditions are essential for this pricing strategy ?

પારગામી કિંમત નિર્ધારણથી આપ શું સમજો છો ? આ પ્રકારની કિંમત નિર્ધારણ વ્યૂહરચનાની જરૂરી શરતો કઈ છે ?

4. Discuss the following :
(A) Area/Cluster Sampling
(B) Stratified Random Sampling.

નીચેનાની ચર્ચા કરો :

- (A) વિસ્તાર/સમુહ નિદર્શન
(B) સ્તરીકૃત યદૃચ્છ નિદર્શન

Or

અથવા

Out of 8,000 graduates in a town 800 are females. Out of 1,600 graduate employees, 120 are females. Use χ^2 -test, to determine if any distinction is made in appointment on the basis of sex at 5% level of significance.

[χ^2 -value at 5% level of significance is 3.84]

એક શહેરમાં 8,000 સ્નાતકો છે, જેમાંથી 800 સ્ત્રીઓ છે. 1,600 સ્નાતક કર્મચારીઓમાંથી 120 સ્ત્રી કર્મચારીઓ છે. કાય સ્કેવર ટેસ્ટનો ઉપયોગ કરીને શોધો કે 5 ટકા સાર્થકતાની કક્ષાએ નિમણૂકના સંદર્ભે કોઈ જાતિ ભેદભાવ કરવામાં આવેલ છે કે નહિ.

[5 ટકાની સાર્થકતાની કક્ષાએ χ^2 ની ટેબલ વેલ્યુ 3.84 છે.]

5. Highlight the process of decision-making and describe its limitations.
નિર્ણય પ્રક્રિયાની અગત્યતા સ્પષ્ટ કરો અને તેની મર્યાદાઓ ચર્ચો.

Or

અથવા

Elaborate the emerging issues of corporate governance in India.
ભારતમાં કોર્પોરેટ ગવર્નન્સના સંદર્ભે નવા ઉદભવેલા મુદ્દાઓની વિગતવાર ચર્ચા કરો.

6. Describe the important elements of consumer behaviour.
ઉપભોક્તાના વ્યવહારના અગત્યના ઘટકતત્વોનું વિવરણ કરો.

Or

અથવા

Discuss the process of market segmentation with the help of suitable examples.
બજાર વિભક્તિકરણની પ્રક્રિયા યોગ્ય ઉદાહરણોની મદદથી સમજાવો.

7. Define cost of capital. Distinguish between explicit and implicit concepts of cost of capital and explain their significance.

મૂડીની લાગતની પરિભાષા કરો. મૂડીની લાગતના સ્પષ્ટ અને ગર્ભિત વિચાર વચ્ચેનો ભેદ દર્શાવો અને તેનું મહત્વ સમજાવો.

Or

અથવા

Explain briefly the important aspects of working capital management.

કાર્યશીલ મૂડી સંચાલનના અગત્યના પાસાઓ ટૂંકમાં સમજાવો.

8. Describe the legislative provisions for health and safety of employees in an organisation.

વ્યવસ્થાતંત્રમાં કામ કરતા કર્મચારીઓના સ્વાસ્થ્ય અને સલામતિને લગતી કાયદાકીય જોગવાઈઓના વર્ણન કરો.

Or

અથવા

What do you mean by voluntary retirement scheme ? Discuss the problems related to it.

સ્વૈચ્છિક નિવૃત્તિ યોજના એટલે શું ? આ યોજના સાથે સંકળાયેલ પ્રશ્નોની ચર્ચા કરો.

9. Explain the following instruments of credit control in the context of current policy of RBI :

(a) Bank Rate

(b) CRR

(c) SLR

રીઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાની પ્રવર્તમાન નીતિના સંદર્ભે શાખ નિયંત્રણ માટેના નીચે દર્શાવેલ સાધનોની સમજૂતિ આપો :

(a) બેંક રેટ

(b) સી આર આર

(c) એસ એલ આર

Or

અથવા

Discuss the role of UTI and its restructuring in the recent years with specific regard to Indian Capital Market.

ભારતીય મૂડી બજારના સંદર્ભે 'યુટીઆઈ'ની ભૂમિકા ચર્ચો અને તેની પુનઃ રચનાને કારણે થયેલ ફેરફાર સમજાવો.

10. Explain the meaning of international liquidity. Discuss the recent developments in international liquidity.

આંતરરાષ્ટ્રીય તરલતાનો અર્થ સમજાવો. આંતરરાષ્ટ્રીય તરલતાની તાજેતરની પ્રગતિની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Highlight the functions of WTO and provisions of the Final Act of WTO.
WTO ના કાર્યો અને તેની આખરી ધારાની કલમો દર્શાવો.

PART 'B'
વિભાગ 'બ'

Note :— This part has only *one* question of 40 marks to be answered in about 800 words.

નોંધ :— આ વિભાગમાં માત્ર એક જ પ્રશ્ન નો જવાબ લખવાનો છે, તેના ગુણ ૪૦ છે અને લગભગ ૮૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપશો.

11. Discuss the following :

(a) Functions of SEBI in Indian Capital Market.

(b) Accounting practices for operating and financial leases in India.

સવિસ્તાર ચર્ચા કરો :

(a) ભારતીય મૂડી બજારના સંદર્ભમાં 'સેબી' ના કાર્યો.

(b) ભારતમાં કાર્યકારી અને નાણાકીય 'લીઝ' અંગેની હિસાબી પ્રથાઓ.

Or

અથવા

Critically examine the ethico-legal issues pertaining to marketing in India. ભારતમાં માર્કેટિંગના સંદર્ભમાં નૈતિક-કાનૂની મુદ્દાઓની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Write a critical note on 'social security and labour welfare' scenario of Indian corporate sector.

ભારતીય કંપની ક્ષેત્રમાં "સામાજિક સુરક્ષા અને કર્મચારી કલ્યાણ" ની પ્રવર્તમાન પરિસ્થિતિ વિશે ટીકાત્મક નોંધ લખો.

Or

અથવા

What do you understand by "Rupee Convertibility" ? Why has the Government of India not allowed capital account convertibility ? Examine this issue in the light of "Tarapore Committee Recommendations".

"રૂપિયાની રૂપાંતરીતતા" એટલે શું ? ભારત સરકારે મૂડી ખાતા અંગે રૂપિયાની રૂપાંતરીતતા અંગે શા માટે મંજૂરી આપી નથી ? 'તારાપોર કમિટિના સૂચનોના' સંદર્ભમાં આ બાબતની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Discuss the provisions of taxation of (i) 'Partnership firm assessed as such' and its partners and (ii) 'Partnership firm assessed as association of persons' and its partners. Also discuss the provisions of capital gains taxation in a situation of conversion of partnership firm into a limited company.

ભાગીદારી પેઢીની આવકવેરા અંગેની જોગવાઈ ચર્ચા :

(i) ભાગીદારી પેઢી તરીકે અને તેના ભાગીદારો તરીકે.

(ii) ભાગીદારી પેઢીને વ્યક્તિઓના મંડળ તરીકે તથા તેના ભાગીદારો તરીકે.

ભાગીદારી પેઢીનું મર્યાદિત જવાબદારીવાળી કંપનીના સ્વરૂપમાં રૂપાંતરિત કરવામાં આવે તે સંજોગોમાં મૂડી લાભ પરના કરવેરાની જોગવાઈ ચર્ચા.

